

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агробіотехнологічний факультет

Кафедра генетики селекції і насінництва сільськогосподарських культур

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ БДЖІЛЬНИЦТВА» 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність – 201 «Агрономія»» Освітня програма – «Агрономія»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	5
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
	Лозінський Микола Владиславович Посада: завідувач кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур Вчене звання: доцент Науковий ступінь: доктор с.-г. наук Робоче місце: навчальний корпус № 1 (пл. Соборна, 8/1), 18 ауд. (кафедра генетики, селекції і насінництва с.-г культур). E-mail: Lozinsk@ukr.net
Опис дисципліни	«Основи бджільництва» – є вибірковою дисципліною для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів за галуззю знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 201 «Агрономія». Основою дисципліни є надання майбутнім спеціалістам знань з біології бджолиних сімей та їх особин, їх життєвого циклу упродовж року, основних правил утримання і розведення медоносних бджіл, кормової бази бджільництва і використання бджолиних сімей для запилення ентомофільних с.-г. культур, хвороб і шкідників бджіл, технології виробництва екологічно чистої продукції бджільництва, організації галуззі бджільництва та токсикологічного впливу пестицидів на медоносних бджіл.
Передумови для вивчення дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню: ботаніка, фізіологія рослин, ґрунтознавство з основами геології, агрокліматологія, екологія, фітопатологія, агрофармакологія, ентомологія, генетика, агрохімія та система застосування добрив.
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Основи бджільництва» є формування у студентів знань та умінь з біології бджолиних сімей, їх життєвого циклу впродовж року, основних правил утримання та розведення медоносних бджіл, кормової бази та шляхів її поліпшення, запилення ентомофільних культур і

	підвищення їх врожайності, технології виробництва екологічно чистої продукції бджільництва, організації галузі, боротьби з хворобами і шкідниками, токсикологічного впливу пестицидів на медоносних бджіл тощо.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності передбачено індивідуальні графіки, дистанційна форма навчання тощо. Використовуються платформи Moodle, ZOOM, інформаційне забезпечення в системі АСУ, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних так інноваційних форм навчання.
Очікувані результати навчання	РН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття. РН 10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.
Структура курсу	Змістовий модуль 1: Значення бджільництва. Біологічні особливості бджолиної сім'ї. Тема 1.1. Значення медоносних бджіл. Етапи розвитку бджільництва. Тема 1.2. Склад бджолиної сім'ї та її життєдіяльність упродовж року. Змістовий модуль 2: Утримання та розведення медоносних бджіл на пасіці. Хвороби та шкідники медоносних бджіл. Тема 2.1. Методи утримання медоносних бджіл у вуликах різних систем. Утримання медоносних бджіл у павільйонах. Тема 2.2. Розмноження бджолиних сімей. Племінна робота у бджільництві, породи медоносних бджіл. Тема 2.3. Хвороби і шкідники медоносних бджіл. Змістовий модуль 3: Кормова база бджільництва. Запилення медоносними бджолами сільськогосподарських ентомофільних культур. Тема 3.1. Кормова база медоносних бджіл. Запилення сільськогосподарських ентомофільних культур. Тема 3.2. Отримання екологічно чистої продукції бджільництва.
Методи навчання	Методи навчання ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної роботи з використанням елементів дистанційного навчання, в тому числі в системі Moodle. Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал. Широко використовується метод проблемного викладення, дискусійне обговорення проблемних питань. Практичні заняття проводяться у вигляді практикумів з виконанням індивідуальних та групових завдань, конференцій, круглих столів. На заняттях використовуються сухі комахи, макети вуликів різних систем, рамки, пасічний інвентар, лікувальні препарати і дезінфікуючі засоби. Застосування цих форм і методів дає можливість значно активізувати навчальний процес з дисципліни, систематизувати і поглибити знання, уміння та навички у здобувачів.
Політика	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями міркуваннями. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її не зарахування викладачем.

	Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в онлайн режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність. Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).
Рекомендовані джерела інформації	Основна література 1. Лозінський М. В., Глеваський В. І., Яковенко О. М., Устинова Г. Л. Основи бджільництва: навчальний посібник (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 201 – Агрономія. Біла Церква, 2023. 148 с. https://drive.google.com/file/d/1YqkfZZ7_A1jHSNklmE-T23s-4wc1wBNi/view?usp=sharing 2. Бджільництво: посібник для самостійної роботи студентів та дистанційного навчання : спец. 201 «Агрономія» [уклад. С. В. Манойленко] ; Міністерство освіти і науки України, Центральноукраїнський національний техн. ун-т, каф. заг. землеробства. Кропивницький : ЦНТУ, 2019. 142 с. https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/9260 3. Галатюк О. Є., Букреев А. С., Пугач В. Д., Павліченко С. В. Основоположники, вітчизняні вчені та практики в галузі бджільництва України. К. : Дім, сад, город, 2014. 112 с. http://surl.li/jnidmd 4. Похил В. І., Санжара Р. А., Лесновська О. В. та ін. Технологія виробництва продукції бджільництва: практикум. Дніпровський ДАЕУ. Дніпро : ПП «Ліра ЛТД», 2023. 184 с. http://surl.li/xdkypu 5. Технологія виробництва продукції бджільництва: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця, 2020. 408 с. http://repository.vsau.org/getfile.php/25354.PDF 6. Яцук Г. Ф., Розумний Ю. Х., Бомба Р. П. Пасіка на присадибній ділянці. Вид. 2-ге. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2014. 144 с. http://surl.li/lknkkr 7. Мирось В.В., Ковтун С.Б. Практикум з бджільництва. Х.: 2014. 193 с. http://surl.li/crudeo Додаткова література 8. Бджільництво: тематичний бібліографічний покажчик літератури (1927-2013 рр.) / Наукова бібліотека Херсонського ДАУ; укл.: Н. В. Анічкіна, С. М. Братішевська, В. І. Ткаченко; ред.: Т. В. Гончаренко. Херсон: РВВ «Колос», 2013. 100 с. http://surl.li/gcpomy 9. Посібник з належної практики бджільництва. Проєкт: Посилення торгівлі та модернізації бджільництва та пов'язаних з ним секторів у басейні чорного моря itm bee-bsb. м. Галац (Tehnopol Galați Association), 2021. 82 с. https://blacksea-cbc.net/images/BSB136_ITM_BEE-BSB_Beekeeping_Good_Practice_Guide_UA.pdf 10. Шульган М. Я. Виробництво та реалізація продукції бджільництва як об'єкт бухгалтерського обліку. <i>Інвестиції</i>, 2024, С. 131–137. https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.3.131

11. Сучасне бджільництво в Україні та світі: збірник матеріалів науково-практичної конференції (4 листопада 2021 року) [Електронний ресурс] / Постоєнко В., Сенчило О. Сенчук Н., Сенчук Т., Адамчук Л., Діденко В., Гречка Г., Липський П. Гадяч : Відділ розведення і селекції українських степових бджіл, розвитку кормової бази бджільництва та економіки ННЦ «Інститут бджільництва імені П. І. Прокоповича», 2021. 76 с. <http://surl.li/owsdxm>

Інформаційні ресурси

12. https://journalbeekeeping.com.ua/index.php/1_4/main Науково-виробничий журнал «Бджільництво України» / ННЦ «Ін-т бджільництва ім. П.І. Прокоповича» НААН України, Ін-т біології тварин НААН України.
13. https://med.dovidnyk.info/index.php/biologiya_bdzholinoyi_rodini/1573.
14. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Бджільництво>